

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Richardem Galisem ve věci

žalobkyně: **S. A.**, narozená X
státní příslušnice Turecké republiky
toho času v X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 6. 2023, č. j. OAM-819/LE-BE01-BE02-PS-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zajistil žalobkyni podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a s odkazem na § 46a odst. 5 téhož zákona stanovil dobu trvání zajištění do 14. 10. 2023.

2. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 14. 7. 2023 domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.
3. Namítá, že žalovaný byl povinen zvážit možnost aplikace zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Podle judikatury je nutno brát zřetel též na čl. 8 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“). Žalovaný však vycházel pouze z toho, že se žalobkyně v České republice nachází nelegálně a v případě propuštění by nevyčkala výsledku řízení ve věci mezinárodní ochrany a pokračovala dále do Německa a z toho, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla zjevně účelová. S tím žalobkyně nesouhlasí, neboť sama skutečnost, že pobývala v České republice nelegálně, paušálně nevylučuje uložení zvláštních opatření a žalobkyně ani nebyla plně seznámena s důsledky tohoto jednání. Žalobkyně dosud není zcela seznámena s právním řádem ČR a nemohla předpokládat, že její „opožděná“ žádost o mezinárodní ochranu může být vnímána jako účelová. Žádost o udělení mezinárodní ochrany považuje žalobkyně za opodstatněnou, neboť do České republiky nepřicestovala primárně z ekonomických důvodů, ale aby získala lékařskou a peněžitou pomoc pro svého postiženého syna. Žalovaný nemůže své rozhodnutí o neuložení zvláštních opatření opírat o „domněnky“ související s řízením o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný se v odůvodnění omezil toliko na povrchní zhodnocení majetkových a rodinných poměrů žalobkyně. Pokud by se zabýval zhodnocením předpokladů pro zajištění řádně a úplně, dospěl by k závěru, že uložení zvláštních opatření je dostačující. Napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné.
4. Napadené rozhodnutí dále podle žalobkyně stanoví dobu zajištění v rozporu se zákonem. Délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli. V napadeném rozhodnutí absentují dostatečně odůvodněné úvahy vedoucí k závěru, že u žalobkyně jsou naplněny podmínky pro zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Z odůvodnění není patrné, zda žalovaný zohlednil konkrétní situaci žalobkyně.
5. Závěrem žalobkyně uvádí, že žalovaný porušil § 2 odst. 2 a 4, § 3, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, čl. 8 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).
6. Žalobkyně současně navrhuje, aby soud přiznal žalobě odkladný účinek.

Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou a napadené rozhodnutí za přezkoumatelné. Žalovaný při posouzení důvodů zajištění vycházel z informací pocházejících z předchozí činnosti policie, což mu umožňuje § 87 odst. 1 zákona o azylu. Žalobkyně byla rozhodnutím Policie České republiky ze dne 14. 6. 2023 zajištěna a umístěna do zařízení pro zajištění cizinců (dále též jen „zařízení“) za účelem správního vyhoštění. Důvodem byla skutečnost, že při kontrole policejní hlídkou nepředložila žádné oprávnění k pobytu. Rozhodnutím Policie České republiky ze dne 13. 6. 2023 bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění.
8. Žalobkyně při výslechu za přítomnosti tlumočníka uvedla, že z Turecka odešla společně s manželem z ekonomických a zdravotních důvodů. Cílem cesty bylo Německo, kde je lepší sociální systém, který zajistí dostatek finančních prostředků pro léčbu jejího mentálně postiženého syna. Toho žalobkyně zanechala v Turecku a chce jej do Německa v budoucnu také dopravit. Cestu do Německa jim s převaděči domluvil její tchán za 11 000 euro.

Odletěli do Srbska, odkud jeli do Maďarska a poté pokračovali přes Českou republiku, kde byli zadrženi policií. Žalobkyně si je vědoma svého nelegálního pobytu na území České republiky. V Německu by chtěla pracovat, požádat o azyl a o sociální dávky. Žalobkyně je zdravá, nemá v České republice žádné závazky ani vazby. Není rodinným příslušníkem občana Evropské unie. V Turecku neměla žádné problémy, je tam bezpečno a žalobkyně není politicky angažovaná. V návratu do Turecka jí nic nebrání, ale pokud se tak stane, bude se snažit cestovat zpět do Evropy.

9. Podle žalovaného žalobkyni nic nebránilo v podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany před jejím zadržením. Podala ji jen za účelem oddálení vyhoštění. Je zřejmé, že se žalobkyně bude vyhýbat své povinnosti vycestovat z České republiky. Žalovaný ani neshledal, že by žalobkyně byla zranitelnou osobou podle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. Dospěl tedy k závěru, že z důvodu jednání žalobkyně by mírnější opatření ve formě zvláštního opatření bylo neúčinné.
10. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby.
11. K návrhu na přiznání odkladného účinku žalovaný uvedl, že v případě jeho přiznání by rozhodnutí o zajištění ztratilo svůj význam. Zajištění samo o sobě také neznamená pro žalobkyni nenahraditelnou újmu.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

12. Soud ověřil, že žalobu podala osoba k tomu oprávněná, ve lhůtě podle § 46a odst. 7 zákona o azylu (ve znění účinném do 30. 6. 2023, viz přechodné ustanovení čl. II odst. 1 zákona č. 173/2023 Sb.). Žaloba také splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Je tedy věcně projednatelná.
13. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal na základě uplatněných žalobních bodů a v souladu s požadavky rozsudku SDEU ze dne 8. 11. 2022, ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, též zkoumal, zda napadené rozhodnutí není stíženo jinými (v žalobě neuplatněnými) vadami či nezákonnostmi (viz též rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 11. 2022, č. j. 34 Az 36/2022 – 32, č. 4439/2023 Sb. NSS).
14. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Neshledal ani jiné vady či nezákonnosti (neuplatněné v žalobě), které by měly vést ke zrušení napadeného rozhodnutí.
15. S ohledem na skutečnost, že žádný z účastníků nepožádal o nařízení jednání a soud nepovažoval nařízení jednání za nezbytné, rozhodl o žalobě bez jednání (§ 46a odst. 8 zákona o azylu).

Zjištění ze správního spisu

16. Hlídka policie dne 13. 6. 2023 v 5:00 hodin kontrolovala na dálnici D1 (6,5. km ve směru na Prahu) pět cizinců, kteří nedisponovali pobytovým oprávněním. Jedním z nich byla též žalobkyně, která předložila pouze turecký cestovní pas. Policii proto vzniklo podezření, že v České republice pobývá bez oprávnění k pobytu. Žalobkyni proto zajistila podle § 27

odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a dne 13. 6. 2023 s žalobkyní zahájila řízení o správním vyhoštění.

17. Téhož dne žalobkyni vyslechla za účasti tlumočnicka do kurdského jazyka. Žalobkyně uvedla, že trvale bydlí ve městě Hazach (Turecko) spolu s manželem, synem ve věku 2,5 let, tchánem a tchýní. Manžel cestoval s žalobkyní, zatímco syn zůstal v Turecku s tchánem a tchýní. Žalobkyně má pět sourozenců a rodiče. Všichni žijí v Turecku. Její tchán se domluvil s převaděči, že jim pomohou dostat se do Německa za 11 000 euro. Tam chtějí s manželem požádat o azyl. Dne 9. 6. 2023 spolu letecky přicestovali z Turecka do Srbska. Poté jeli taxíkem na adresu, kde čekal převaděč. S ním dojeli k hranici s Maďarskem. Po překonání bariéry pomocí žebříku pokračovali pěšky a ubytovali se v hotelu asi na tři dny. Odtud pokračovali autem asi pět hodin, než je zastavila policie. Žalobkyně nevěděla, přes jaké země jeli a ani to, že už je v České republice. V Turecku nemají s manželem žádné problémy. Je tam bezpečno. Do Německa chtějí z ekonomických a zdravotních důvodů. Mají nemocného syna, který trpí mentálním postižením. V Německu je lepší sociální systém, který jim zajistí dostatek financí na léčbu syna, kterého tam chtějí také dopravit. Situaci řešili i v Turecku, ale vše je tam drahé. V Německu dostanou sociální dávky a léčba je tam na vyšší úrovni. Žalobkyně není členem žádné politické strany ani s manželem nejsou politicky angažováni. V případě návratu jí nehrozí mučení, trest smrti, nelidské či ponižující zacházení nebo jiné nebezpečí. Odcestovat z Turecka se rozhodla z ekonomických důvodů. Potřebuje sociální pomoc pro sebe a svou rodinu a syna. Kdyby měla cestu opakovat, udělala by to znova. Zná podmínky pro vstup a pobyt na území Schengenu, ale vízum by nedostala, a proto volila nelegální cestu. Je si vědoma svého nelegálního pobytu. Jela konkrétně do Frankfurtu, kde žijí strýc a teta manžela. Nikdo jiný z její rodiny nežije v Evropské unii. Na území České republiky žalobkyně nechtěla pobývat, účelem vstupu byl jen tranzit do Německa. Do Turecka se může vrátit, ale pokud se tak stane, bude i nadále zkoušet cestu zpět do Evropy. O azyl dosud nikde nežádala. Nezná postih za své protiprávní jednání. V České republice nemá žádný majetek. Nemá k České republice žádné závazky, pohledávky ani vazby. Není schopna sdělit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam za účelem kontroly a oznámit případnou změnu. Není schopna složit finanční záruku.
18. Policie dne 13. 6. 2023 vydala rozhodnutí o správním vyhoštění žalobkyně (č. j. KRPS-154685-23/ČJ-2023-010022). Dobu, po kterou žalobkyni nelze umožnit vstup na území členských států EU, stanovila na dva roky.
19. Dne 14. 6. 2023 pak policie vydala rozhodnutí o zajištění žalobkyně (č. j. KRPS-154685-21/ČJ-2023-010022) podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění. Dobu zajištění stanovila na 45 dnů od okamžiku omezení osobní svobody.
20. Dne 16. 6. 2023 podala žalobkyně v zařízení pro zajištění cizinců žádost o udělení mezinárodní ochrany.
21. Dne 19. 6. 2023 vydal žalovaný napadené rozhodnutí.

Posouzení žaloby

22. Soud úvodem připomíná, že zajištěním cizince dochází k citelnému zásahu do jeho základního práva na osobní svobodu (srov. např. rozsudky Evropského soudu pro lidská

práva ve věci *John proti Řecku* ze dne 10. 5. 2007, stížnost č. 199/05, *Rusu proti Rakousku* ze dne 2. 10. 2008, stížnost č. 34082/02, *Rashed proti České republice* ze dne 27. 11. 2008, stížnost č. 298/07, a *Saadi proti Spojenému království* ze dne 29. 1. 2008, stížnost č. 13229/03), na něž odkazuje i čl. 52 odst. 3 ve spojení s čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 8 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08, nebo ze dne 19. 7. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 12/19). Je proto přípustné jen za striktně definovaných podmínek. Zajištění musí vždy sledovat vymezený účel a lze k němu přistoupit pouze tehdy, nemohou-li být v konkrétním případě efektivně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější, donucovací opatření.

23. Před vypořádáním žalobních námitek soud konstatuje, že obecná tvrzení o porušení některých ustanovení správního řádu, Úmluvy či Listiny (viz bod 5 shora), nepovažuje sama o sobě za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Žalobním bodem je totiž podle rozsudku rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS, jen konkrétní (tj. ve vztahu k žalobkyni a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z něhož plyne, z jakých důvodů považuje žalobkyně napadené výroky rozhodnutí za nezákonné (viz též usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017-72). Veden shora uvedenými specifickými východisky stran přezkumu zákonnosti rozhodnutí o zajištění cizinců však soud alespoň v obecnosti k těmto tvrzením konstatuje, že porušení zmiňovaných ustanovení správního řádu, Úmluvy a Listiny v napadeném rozhodnutí neshledal.

Podmínky pro zajištění žalobkyně byly naplněny

24. Při přezkumu rozhodnutí o zajištění ve správním soudnictví je soud povinen přezkoumat, zda je zajištění cizince oprávněné, včetně posouzení, zda zajištění sleduje svůj konkrétní účel. Pokud v okamžiku zajištění cizince nemůže být tohoto účelu dosaženo, resp. pokud během tohoto zajištění bude zjištěno, že účel zajištění nebude možné naplnit, jedná se o nezákonný zásah do osobní svobody cizince. Jak k tomu uvedl rozšířený senát v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, „*smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění nebo zda má být předán na základě mezinárodní smlouvy či má jinak nuceně vycestovat z území ČR, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území ČR. (...) O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit*“.
25. Žalobkyně byla zajištěna jako žadatelka o mezinárodní ochranu. V tomto režimu platí, že zajištění může být nařízeno pouze v případě nutnosti a na základě individuálního posouzení každého případu, nelze-li účinně uplatnit jiná, mírnější donucovací opatření (čl. 8 odst. 2 přijímací směrnice). Důvody zajištění jsou přitom explicitně uvedeny v čl. 8 odst. 3 přijímací směrnice, a to v podobě taxativního výčtu následovně:
- a) *za účelem zjištění nebo ověření jeho totožnosti nebo státní příslušnosti;*
  - b) *za účelem určení těch skutečností, na nichž je jeho žádost o mezinárodní ochranu založena a jež by bez zajištění žadatele nebylo možné získat, zejména v případě nebezpečí skrývání se žadatele;*

- c) *během příslušného řízení za účelem rozhodnutí o právu žadatele na vstup na dané území;*
- d) *je-li zajištěn v rámci řízení o navrácení podle návratové směrnice za účelem přípravy navrácení nebo výkonu vyhoštění a mohou-li členské státy na základě objektivních kritérií, včetně skutečnosti, že daný žadatel již měl možnost přístupu k azylovému řízení, řádně doložit, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žadatel činí žádost o mezinárodní ochranu pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o navrácení;*
- e) *vyžaduje-li to ochrana národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku;*
- f) *v souladu s článkem 28 nařízení Dublin III.*

29. Každý z uvedených důvodů plní poněkud jiný účel. Žalobkyně byla napadeným rozhodnutím zajištěna podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, podle něhož lze rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkácího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Aplikovaný důvod zajištění koresponduje s důvodem uvedeným v čl. 8 odst. 3 písm. d) přijímací směrnice.
30. K výkladu tohoto důvodu zajištění se vyjádřil Soudní dvůr EU v usnesení ze dne 3. 6. 2021 ve věci *J. A. proti Slovinsku*, C-186/21 PPU, podle něhož tento důvod obsahuje dvě odlišné kumulativní podmínky. Jednak podmínku zajištění žadatele za účelem vyhoštění a jednak podmínku existence přiměřených důvodů, založených na objektivních kritériích, domnívat se, že žadatel podal žádost o mezinárodní ochranu pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o navrácení (bod 36). Příkladem objektivního kritéria, kterého se orgány mohou dovolávat, je skutečnost, že žadatel již měl možnost přístupu k azylovému řízení (bod 37). Obdobně se k naplnění důvodů zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu vyjádřil NSS např. v rozsudku ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 288/2016-27, v němž uvedl, že jsou v daném ustanovení obsaženy tři podmínky, za kterých lze vydat rozhodnutí o zajištění. První podmínkou je podání žádosti až v zařízení pro zajištění cizinců, druhou je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem se vyhnout hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet, a konečně třetí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebylo možno podat dříve. Tyto podmínky je přitom třeba splnit kumulativně (současně).
31. V případě žalobkyně byly shora uvedené podmínky vyplývající z přijímací směrnice a zákona o azylu splněny. Zaprvé, žalobkyně byla zajištěna za účelem správního vyhoštění rozhodnutím ze dne 13. 6. 2023 a žádost o mezinárodní ochranu podala až v zařízení pro zajištění cizinců.
32. U žalobkyně existují též objektivní okolnosti, na jejichž základě se lze domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána s úmyslem pozdržet či zmařit výkon rozhodnutí o vyhoštění. V první řadě měla žalobkyně možnost přístupu k azylovému řízení již dříve, a to v Maďarsku, kde, jak sama vypověděla, byla asi tři dny ubytována v hotelu. Kromě toho měla žalobkyně možnost podat žádost o mezinárodní ochranu již při svém zadržení,

případně zajištění policií na území České republiky. K podání žádosti však přistoupila až poté, co bylo rozhodnuto o jejím vyhoštění a zajištění podle zákona o pobytu cizinců. Současně je nutno zohlednit, že žalobkyně opakovaně uváděla, že se chce s manželem dostat do Německa a že tato země byla po celou dobu jejich skutečným cílem (chtěla zde požádat o azyl a sociální dávky). Je tedy zjevné, že rozhodnutí o správním vyhoštění tomuto jejímu cíli zjevně brání, a lze se proto oprávněně domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla prostředkem, jak takto vzniklou překážku žalobkynina budoucího pobytu na území členských států EU odstranit.

33. Soud má za to, že je též reálné naplnění účelu tohoto důvodu zajištění. Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Účelem § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je „zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu“ (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016-35, ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017-31, nebo ze dne 31. 8. 2017, č. j. 1 Azs 243/2017-25).
34. I tato podmínka pro zajištění žalobkyně podle citovaného ustanovení zákona o azylu je naplněna. Žalobkynino zajištění efektivně naplní cíl spočívající v její dostupnosti pro výkon rozhodnutí o vyhoštění (v případě negativního výsledku řízení o žádosti o mezinárodní ochranu), přičemž současně zde nejsou na první pohled patrné překážky, které by bránily reálné možnosti navrácení žalobkyně do země původu.

Nebylo možno účinně uplatnit zvláštní opatření

35. Soud se dále k námitce žalobkyně zabýval též splněním dalšího předpokladu pro její zajištění, a to otázkou, zda nebylo možné účinně uplatnit zvláštní opatření jakožto mírnější alternativu vůči zajištění.
36. Bez ohledu na důvod zajištění se zvláštním opatřením podle § 47 odst. 1 zákona o azylu rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené. Povaha obou zvláštních opatření osobní svobodu cizince neomezuje, a proto je-li důvodná hrozba jeho útěku či skrývání, jejich uložení zpravidla na místě nebude.
37. K aplikaci těchto ustanovení, jimiž je do zákona o azylu transponován čl. 8 odst. 2 a 4 přijímací směrnice (na které poukázala též žalobkyně), se vyslovil NSS např. v rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, v němž uvedl, že „[p]okud jsou ... splněny všechny podmínky pro aplikaci důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (tj. na základě objektivních okolností spočívajících zejména v předchozím jednání cizince existují oprávněné důvody se domnívat, že podání žádosti bylo pouze účelové), je třeba tyto okolnosti zvažovat i při posouzení podmínek účinnosti zvláštních opatření. (...) Přitom nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. Zvláštní opatření lze proto považovat za účinná, pokud

lze jimi dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky – bez fyzického zajištění žadatele. (...)“. Podle tohoto rozsudku je při zvažování zvláštních opatření na místě zohlednit pobytovou historii žadatele, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění. *„Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince“.* Volba zvláštních opatření je totiž v první řadě *„vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat. Uložení zvláštního opatření musí být dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, nýbrž rovněž pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, pokud by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně.“* Existují-li skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení či výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření (rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2019, č. j. 10 Azs 244/2019 – 34).

38. Žalovaný na s. 2 napadeného rozhodnutí shrnul zjištění vyplývající z žalobkynina výsledku (viz bod 17 shora). Na jejich základě uzavřel, že v případě žalobkyně jsou dány důvody pro zajištění a současně, že z jednání žalobkyně plyne, že by mírnější donucovací opatření ve formě zvláštních opatření bylo nedostačující a neúčinné. Dále žalovaný uvedl (s. 3), že žalobkyně přicestovala v automobilu řízeném neznámým řidičem, nelegálně bez víza či povolení k pobytu. Tímto krokem podle žalovaného potvrdila svůj vztah k právnímu řádu ČR a EU. Uvedené podle žalovaného neprokazuje, že by se na straně žalobkyně mělo na tomto vztahu v průběhu řízení o mezinárodní ochraně něco změnit, tedy že by respektovala povinnosti vyplývající ze zákona o azylu a setrvala v průběhu azylového řízení na území ČR. Žalobkyně si je vědoma nelegálnosti svého pobytu, neboť sama uvedla, že do České republiky přicestovala za pomoci převaděče s cílem dostat se do Německa. Jistě si uvědomovala, že takovým způsobem se mezi státy legálně necestuje. S ohledem na obsah výpovědi by žalobkyně bezesporu pokračovala v nelegální cestě do Německa. Žalobkyně opakovaně sdělila, že její cílovou zemí je právě Německo, kde by chtěla pracovat a požádat o sociální dávky, které jí zajistí finanční prostředky na léčbu mentálně postiženého syna, jehož zanechali v Turecku. Podle žalovaného je tedy více než jisté, že při propuštění ze zařízení by žalobkyně v tomto úmyslu pokračovala a nevyčkala by výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Žalovaný dále uvedl, že žalobkyně nemá k ČR žádné vazby ani závazky, nemá tu žádné přímé příbuzné, ve vlasti žijí její syn, sourozenci a rodiče a její manžel je s ní v ČR. Nemá tedy ani subjektivní důvod zdržovat se v České republice. Místo hlášeného pobytu má žalobkyně v Turecku, v ČR takové místo nemá. Žalovaný na základě uvedeného uzavřel (s. 4), že by propuštěním ze zajištění byl ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany a s ohledem na absenci jakýchkoli vazeb v ČR, její nelegální přicestování a jasně deklarovanou cílovou zemí – Německo, nelze rozumně předpokládat, že by žalobkyně své jednání změnila a respektovala by zvláštní opatření podle zákona o azylu, které by jí žalovaný uložil.
39. Tyto závěry soud považuje za přezkoumatelné a zákonné.

40. Byť se žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí nevěnoval možnosti uložení zvláštních opatření koncentrovaně (na jednom místě) a nevyslovil se ani zvlášť k jednotlivým zvláštním opatřením přicházejícím v úvahu, lze z celého kontextu odůvodnění zjistit, jaká zjištění vedla žalovaného k závěru, že by v případě žalobkyně nebylo možno zvláštní opatření účinně uplatnit. Žalovaným popsané skutečnosti, které mají oporu ve správním spisu, totiž skutečně nasvědčují tomu, že by žalobkyně řízení či výkon rozhodnutí o správním vyhoštění mařila. Žalovaný v souladu se shora citovanou judikaturou popsal žalobkyninu osobní a rodinnou situaci, její vazby (resp. neexistenci vazeb) na území České republiky, hodnotil žalobkynino dosavadní chování (nelegální vstup na území) a její úmysl cestovat do Německa. Tyto okolnosti pak zohledňoval též v souvislosti s důvodem žalobkynina zajištění (tedy zaručení její přítomnosti po dobu řízení o žádosti o mezinárodní ochranu a případné následné vyhoštění). Soud se shoduje s žalovaným, že veškeré popsané okolnosti nezakládají rozumný předpoklad, že by žalobkyně v budoucnu se správními orgány spolupracovala, respektovala rozhodnutí o vyhoštění, ale naopak spíše nasvědčují tomu, že žalobkyně by mařila případný výkon správního vyhoštění (resp. by na území nevyčkala rozhodnutí o své žádosti), ale pokračovala do Německa.
41. Nad rámec úvah žalovaného lze dodat, že žalobkyně při výslechu opakovaně uvedla, že v případě návratu do Turecka se bude znova pokoušet dostat do Evropy. O to více je jasné, že by se v případě svého nezajištění snažila vyhnout vyhoštění a se správními orgány nespolupracovala.
42. Jak je zřejmé z výše uvedeného, žalobkyni nelze přisvědčit v tom, že by žalovaný odůvodnil napadené rozhodnutí toliko jejím nelegálním pobytem na území České republiky – naopak se zabýval celou řadou dalších okolností, z nichž plyne nemožnost uložení některého ze zvláštních opatření.
43. Namítá-li žalobkyně, že dosud není zcela seznámena s právním řádem ČR, a proto nemohla předpokládat, že její žádost může být v důsledku pozdního podání hodnocena jako účelová, nelze s tím souhlasit. Je totiž – i bez znalosti jakýchkoliv právních předpisů – logické (jak ostatně správně uvedl žalovaný), že osoba, která potřebuje mezinárodní ochranu, o ni požádá hned, jak to bude možné a nebude vyčkávat až do doby, kdy se dostane do státu dle své preference. Úvahu o účelovosti žádosti podané až „na poslední chvíli“ tj., v situaci, kdy už žalobkyně nemá jinou možnost, jak se vyhnout vyhoštění, mohla žalobkyně učinit, aniž by cokoliv věděla o právním řádu České republiky. Zda tuto skutečnost mohla žalobkyně předpokládat, je navíc z hlediska zákonných podmínek pro uložení zvláštních opatření, resp. samotného zajištění [§ 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu] irrelevantní.
44. Pokud žalobkyně argumentuje údajnou opodstatněností žádosti o udělení mezinárodní ochrany, sama si ve svých námitkách odpovídá, že její (plné) posouzení není předmětem řízení o zajištění. Její důvodností se lze zabývat pouze v rozsahu posouzení splnění podmínek podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, tzn., zda existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Tak postupoval i žalovaný. Nelze mu tedy vytýkat, že se zabýval (slovy žalobkyně) „domněnkami“ souvisejícími s jiným řízením. K údajné opodstatněnosti žádosti soud jen dodává, že žalobkyně opakovaně uváděla, že se chce dostat do Německa, aby až tam mohla požádat o azyl a využít tamní sociální systém. Do České republiky tedy vůbec přicestovat nechtěla, natož aby tu chtěla vyhledat mezinárodní ochranu – ať už nyní tvrdí jakékoliv důvody (ostatně v době zadržení ani nevěděla, že se zde nachází).

45. Z výše uvedených důvodů nebylo na místě žalobkyni zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu ukládat místo zajištění, a to v obou případech ze stejného důvodu, tudíž žalovaný neměl povinnost zabývat se zvlášť důvody, proč nepřistoupil na opatření podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, a zvlášť důvody, pro které nepřistoupil na opatření dle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

Délka zajištění byla stanovena přezkoumatelně a v souladu se zákonem

46. Žalobkyně dále brojí proti délce zajištění.
47. Podle § 46a odst. 5 zákona o azylu ministerstvo v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 120 dnů.
48. Soud nad rámec žalobních bodů konstatuje, že žalovaný při stanovení délky zajištění respektoval zákonem dané rozmezí, neboť dobu trvání zajištění stanovil do 14. 10. 2023, tedy v maximální možné délce 120 dnů.
49. V odůvodnění napadeného rozhodnutí (s. 5) žalovaný uvedl, že ačkoli považuje podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany za účelové, nebude možno žádost hodnotit jako zjevně nedůvodnou ve smyslu § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu. Podle judikatury by mohla být žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná výhradně tehdy, pokud žadatelka jako jediný důvod žádosti uvedla právě snahu vyhnout se realizaci vyhoštění, vydání nebo předání či je zdržet. Vzhledem k tomu, že ještě nebyly provedeny veškeré úkony správního řízení, které jsou nutné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, nelze v tuto chvíli vyloučit, že nebude nezbytné žádost posuzovat standardně, tj. z hlediska případného naplnění podmínek § 12 - § 14b zákona o azylu. Proto žalovaný stanovil pro dobu trvání žalobkynina zajištění maximální zákonem stanovenou lhůtu 120 dnů, tedy odpovídající lhůtě pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany podle § 27 odst. 1 zákona o azylu, která činí 6 měsíců.
50. Podle názoru soudu je uvedené odůvodnění stanovení délky lhůty zajištění přezkoumatelné a individualizované. Žalovaný při jejím stanovení postupoval v souladu s judikaturou NSS, neboť zohlednil zejména očekávanou délku řízení ve věci mezinárodní ochrany. Účel zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je totiž z povahy věci provázán s délkou řízení o mezinárodní ochraně. Jak konstatoval NSS již v rozsudku ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 363/2017-38, zpravidla „nelze osobu zajistit na dobu kratší, než je doba řízení o mezinárodní ochraně, přičemž opačný postup by vedl ke zmaření účelu institutu zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.“ (bod 41; shodně též rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019-38, bod 18). Zajištění o délce 109 či 110 dní se srovnatelným zdůvodněním předpokládané délky řízení o mezinárodní ochraně a s ohledem na zdroje dostupné žalovanému již v přezkumu NSS obstálo (viz rozsudky ze dne 7. 2. 2019, č. j. 1 Azs 316/2017-43, body 33–36; či ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019 - 38, odst. 17–19). V nyní posuzované věci žalovaný zdůvodnil délku zajištění obdobně, tedy výčtem okolností, z nichž dovodil předpokládanou délku řízení o mezinárodní ochraně (viz str. 5 napadeného rozhodnutí). Žalobkyně v žalobě pouze obecně namítá, že žalovaný postupoval paušálně, aniž by uvedla, které konkrétní okolnosti posuzované věci žalovaný přehlédl a měl vzít v potaz při určení doby zajištění. Soud tak má za to, že odůvodnění doby zajištění v napadeném rozhodnutí bylo dostatečně podložené a přiměřené s ohledem na důvod zajištění žalobkyně.

51. Samotná délka zajištění žalobkyni nezbavuje možnosti případného dalšího soudního přezkumu, neboť podle § 46a odst. 10 zákona o azylu má možnost podat nejdříve po uplynutí 15 dnů ode dne nabytí právní moci posledního rozhodnutí soudu o propuštění ze zajištění s případně navazujícím soudním přezkumem.

K návrhu na přiznání odkladného účinku

49. Závěrem soud uvádí, že nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku, neboť s nejvyšším urychlením rozhodl ve věci samé. Za takového stavu by bylo rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku nadbytečné. V tomto typu řízení je navíc přiznání odkladného účinku v zásadě vyloučeno, jelikož by se nejednalo o prozatímní procesní řešení, ale o řešení konečné, neboť by vedlo k ukončení žalobkynina zajištění, čímž by byl popřen smysl následného rozhodování ve věci. Přiznání odkladného účinku by mělo shodné konečné účinky jako vyhovění žalobě.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

50. Soud s ohledem na shora uvedené nepovažuje žádnou z žalobních námitek za důvodnou. Nad rámec uplatněných námitek neshledal žádné okolnosti, které by svědčily o tom, že napadené rozhodnutí je stiženo jinou vadou či nezákonností nenamítanou v žalobě. Žalobu proto jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
51. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady na běžnou úřední činnost.
52. Soud dodává, že v záhlaví změnil datum narození žalobkyně oproti žalobě, neboť zde bylo špatně uvedeno. **Ve spise je založena kopie cestovního pasu žalobkyně, ze které plyne, že se ve skutečnosti narodila X (a nikoliv X).**

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 25. července 2023

Richard Galis, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. N.